

NIEUWSBRIEF MENS EN MUZIEK nr. 1, 24 januari 2006

Beste mensen,

Hierbij de eerste MENS EN MUZIEK-nieuwsbrief van 2006. De informatie die in deze nieuwsbrief staat (en nog veel meer) is te vinden op de website: www.mensenmuziek.nl Daar is ook een printbare PDF-versie te downloaden, op deze wijze wordt uw mailbox niet belast met grote bestanden. Op de website vind je natuurlijk de meest actuele informatie, heb je ook wat te melden, laat het dan s.v.p. weten door middel van een mailtje naar: mail@mensenmuziek.nl

Conferentie MENS EN MUZIEK: 26-28 Oktober 2006

De initiatiefgroep is volop bezig met de voorbereidingen! Heb je nog wensen en ideeën dan kun je met de initiatiefgroepsleden contact opnemen, of bellen / mailen : (tel. 072 509 9458) email: mail@mensenmuziek.nl

Wie zitten er ook alweer in de initiatiefgroep van MENS EN MUZIEK?

Esther Vis (muziektherapie), Floortje Bedaux (lierkring), Petra Rosenberg (Wervel, muziekguitgaven), Marcel van Os (muziekpedagogie, docenten), Fenneken Franken (improvisatie, uitvoerende musici), Michel Gastkemper (redactie), Dick Verbeek (workshops), Eric Speelman (muziekinstrumentenbouw, coördinatie & site mens en muziek)

Zondagmiddagconcert Weidler Kwartet

Pauluskerk, Driebergen, zondagmiddagconcert op 29 januari, 15.30 uur

Het Weidler Kwartet en Dimitri Sjostakovitsj;

Het Weidler Kwartet kan zo langzamerhand wel het huisensemble van de Pauluskerk worden genoemd. Sinds begin jaren negentig treedt het hier jaarlijks op.

In het seizoen 2005-2006 viel en valt tweemaal de herdenking van de componist Dimitri Sjostakovitsj, overleden op 9 augustus 1975 te Moskou, geboren op 25 september 1906 te St. Petersburg. Het Weidler Kwartet is in bijzondere mate in het werk van Sjostakovitsj geïnteresseerd. Het zal nu zijn jaarlijkse concert in de Pauluskerk geheel aan deze componist wijden (in aansluiting aan een lezing over de componist).

Zij zullen het achtste en het tiende strijkkwartet ten gehore brengen.

De ras-musicus zoals Sjostakovitsj zeker aangeduid mag worden componeerde al op zijn 19e jaar zijn eerste symphonie. De in het gevoelsgebied van Sjostakovitsj postgevatte tegenstrijdigheid van enerzijds soms groteske vrolijkheid en anderzijds meditatieve sentimentaliteit is voor zijn gehele werk karakteristiek In de jaren twintig vormden aandacht voor modernisme en experiment, en in de jaren dertig en veertig de culturele dictatuur en de stalinistisch terreur voor Sjostakovitsj het maatschappelijk decor. Hij wordt als de belangrijkste Sovjetcomponist aangemerkt. Dit ondanks enkele reprimandes van de partijleiding vooral voor zijn dramatische werken. Tijdens en na de tweede wereldoorlog was Sjostakovitch populair in de Verenigde Staten. Daar werd hij gezien als het aansprekende muzikale boegbeeld van de Sovjet-Unie, een van de geallieerden in de strijd tegen Hitlers Duitsland. Zijn leven was moeilijk, dramatisch en pijnlijk, zijn muziek is diep, sterk, donker, ook indrukwekkend, ontroerend en schrijnend. De muziek van Sjostakovitsj biedt wellicht het meest complete beeld van de lijdende, zoekende en hulpeloze mens van de twintigste eeuw. Algemeen wordt Sjostakovitsj beschouwd als de grootste Russische componist van de twintigste eeuw. Het schijnt dat de teenagers van onze tijd opvallend affiniteit hebben met de muziek van Dimitri Sjostakovitsj. Halverwege het concert is er een pauze. Na afloop is er gelegenheid informeel met de musici in gesprek te komen.

Toegang: volwassene € 12,00, kind/student € 4,00. Aanvang 15.30 uur. Zaal open 15.00 uur.

Kennismaken met de Choroi-lier

Scorlewald Schoorl 9:30 -12:00

Leiding workshop: Diana Todria

Groep 1. vier workshops op de vrijdagen 17, 24, 31 maart + 7 april

Groep2 vier workshops op de zaterdagen 18, 25 maart + 1, 8 april

Tussen 9:30 u. En 12:00 u.

Diana Todria komt van oorsprong uit Georgië, studeerde piano en speelt al jaren professioneel lier. Zij wil graag haar enthousiasme voor dit instrument aan u overbrengen! Op deze workshops word duidelijk hoe eenvoudig het is om de eerste beginselen op de lier te leren, en hoe veel muzikaal genot je daar reeds aan kunt beleven.

De workshops zijn voor iedereen (vanaf 12) jaar toegankelijk, muzikale voorkennis niet noodzakelijk.

Een eigen lier hoeft u niet mee te nemen, die liggen al gestemd klaar!

Prijs: 50 euro voor de serie van 4 workshops

Voor informatie of aanmelding: Eric Speelman 072 509 9458 eric@choroi.nl

Klank van de aarde

de Wervel, Choisyweg 2 Zeist

7 dinsdagavonden; een cursus om nieuwe en levendige vormen van muziek maken te ontdekken!

Doel: - muzikale ontdekkingsreis door klankwerelden van steen, hout, vel, metaal, snaar en stem

- eenvoudig musiceren op veel verschillende instrumenten
- interactief samenspelen en zingen

Inhoud: - samenspel, improvisatie, klankonderzoek, muzikaal verhaal

- zang en instrumentaal spel vanuit verschillende culturen
- met instrumenten van hout, steen, metaal of vel;
- met snaar-, blaas- slag- en schudinstrumenten

Wat neemt u ervan mee?

- een rijke schat aan nooit gehoorde klanken
- een nieuwe manier van luisteren
- ervaring met interactieve klankspelen
- vrijer kunnen bewegen in improviserende spelvormen

Voor wie? - muzikale voorkennis is niet vereist

- de cursus heeft een oriënterend niveau, maar kan ook nieuwe invalshoeken bieden aan activiteitenbegeleiders en muzikleerkrachten

Tijd, plaats en kosten:

- 7 dinsdagavonden van 19.00 tot 21.00 uur, op 7, 14, 21, 28 maart en 4, 11 en 18 april 2006.
 - de kosten bedragen € 195,-
 - de cursus kan plaatsvinden met minimaal 10 mensen
 - Academie De Wervel, Choisyweg 2, 3701 TA, Zeist.
- Tel. 030-69 811 55, info@dewervel.nl

CURSUS door FENNEKEN FRANCKEN

Improviseren met nieuwe instrumenten (Bleffert); een oefenweg tot levend en omvattend luisteren en tot vrij muzikaal spel.

Klankspelen, beweging, stem, groepsimprovisaties.

Onbevangen leren waarnemen, opmerkzaamheid in het luisteren ontwikkelen en van daaruit muzikaal scheppend worden: uitgangspunten voor zowel vrije muzikale creatie als voor het spelen en zingen van gecomponeerde muziek.

Voor muziekwerkers, muziekleraren, muziektherapeuten, muziekstudenten, amateurs, euritmisten, groepsleerkrachten.

Tijd : dinsdag 7, 14, 21, 28 maart, 4, 11, (25) april 2006
van 20.00 tot 22.00 uur

Plaats: Vrije School, Abbenbroekweg 7, Den Haag

Kosten: 90 EUR, (evt. reductie mogelijk op aanvraag)

Inlichtingen: Marie Clignett: Tel: 070 3243941 mariedegeus@wanadoo.nl

Aanraders van Marcel van Os: films met een muzikaal element

Soms verschijnen er films die zo wezenlijk raken dat het van belang is hier anderen op te wijzen. Muziek is mijn passie, muziek is mijn leven en wanneer het in films lukt om die gevoelens een beeld te geven dat toegankelijk maakt wat ik niet uit kan drukken is het van belang dat ik mensen hierop attendeer.

In dit opzicht zijn er het laatste jaar 2 films gepasseerd die ieder op hun eigen wijze uitdrukking geven aan essenties in muziek. Het zijn heel verschillende films, de ene een verstilde documentaire de ander tevens een romantisch verhaal. In beide speelt liefde een bepaalde rol.

In 'The story of the weeping camel', gaat het om een pasgeboren wit kamelenjong dat door zijn (haar?) moeder niet wordt geaccepteerd. Begaan als de eigenaar is met het lot van zijn kudde en dus met het jonge dier, doet hij al het mogelijke om moeder en kind bij elkaar te brengen en de moeder te bewegen haar wenende jong te accepteren. Ten langen leste wordt in de stad - waar de wereld wel is binnen gedrongen, waar brommers rond rijden, waar televisie bezig is aan zijn inburgering - de muzikant gehaald die als laatste strohalm wordt geraadpleegd. Wat dan gebeurt is een staaltje van muziektherapie waar ik stil van werd. De moeder kameel wordt behangen met een snaarinstrument dat door de wind tot klinken wordt gebracht. Wat klinkt is de kwint. Daarmee wordt a.h.w. het hart geopend. Wanneer dit gebeurt, zingt en speelt hierop de muzikant zijn lied. Het hart wordt geroerd, de kameel laat haar emotie de vrije loop en tranen verschijnen. Met de emotie verdwijnt de remming, het jong krijgt toegang tot de moeder, acceptatie kan beginnen. Ondertussen wordt de kijker een blik gegund in de wereld van een Mongoolse familie in een winters seizoen., levend tussen de elementen, bezig met de basale dingen in het leven als voeding, warmte. Maar daarnaast is het ook menselijk, spelen menselijke emoties een belangrijke rol, vreugde, verdriet, liefde.

Wanneer ik zo de clou van het verhaal opschrijf ziet het er erg sentimenteel uit. De film toont dit op een wijze waarbij sentimentaliteit volstrekt op de achtergrond blijft, hier handelt het om diepere lagen van de ziel, sentiment is een buitenste menselijke schil van een ziel die in zijn gelaagdheid onpeilbaar diep is.

De andere film is **'As it is in heaven'**. Zoals gezegd een ander verhaal, een ander gegeven. Wat de films verbindt is de koude en natuurlijk de werking van de muziek. Beide films spelen zich voor een belangrijk deel af in de winter. In beide films speelt de muziek een belangrijke rol in het verdrijven van de innerlijke koude.

Wanneer je wilt weten hoe het in de hemel is moet je vooral je oren openen en goed luisteren zo wil de film ons vertellen. Het luisteren is alle begin van het musiceren, zo is de grondhouding van de hoofdpersoon Daniël, een succesvol dirigent dit op de top van zijn roem instort en zich terugtrekt in zijn geboortedorp waar hij hopelijk anoniem kan herstellen. Hij heeft het dorp verlaten als jong kind, toen de pesterijen en treiterijen ook zijn moeder teveel werden. Het dorp is vervuld van dit soort dingen die een eigen bestaan leiden onder een deken van schijnbare gemeenschappelijkheid. Onder de oppervlakte spelen zich kleinere en grotere drama's af. Mishandeling binnen huwelijk, passieloze verbintenissen, verkeerde keuzes in de liefde, pesterijen die zich vanaf het kind zijn uitstrekken tot ver in de volwassenheid. Een beeld van een gemiddelde calvinistische gemeenschap waar niemand zich diepgaand met niemand bemoeit, maar waar wel de schijn wordt opgehouden van een krachtige en hechte samenleving. Herkenbaar dus in zijn schrijnendheid.

Daniël wordt hier wel herkend als groot musicus. Niemand weet van zijn verleden in het dorp, zijn naam is al lang gelden veranderd omwille van zijn carrière. Pas nadat duidelijk is dat zich in dit volwassen leven herhaalt wat in zijn jonge jaren heeft gespeeld wordt ook duidelijk wat zijn plaats is in de gemeenschap.

Verder gaat het over muziek. Hij raakt betrokken bij het plaatselijke kerkoor, aanvankelijk aarzelend maar al snel bevolgen en gepassioneerd. En dan komt alles langs wat wezenlijk is voor muziek in opvoeding, voor muziek binnen een gemeenschap. Het gaat om muziek die het hart opent én die ook de hemel opent. Het gaat erom dat muziek maken een oefening is in het sociale, dat muziek maken kan helpen het sociale organisme te vormen. Het maakt zichtbaar dat de muziek het 'ik' sterkt doordat je ook leert te geloven in wat je hart spreekt. Het gaat om het vinden van de eigen toon; vind deze en de muziek opent zichzelf. Muziek is slechts luisteren, luisteren naar wat wil komen. Wanneer het lukt om gemeenschappelijk open te staan voor dit werkelijke luisteren dan kan de hemel open gaan. Daniël heeft dit voor het eerst ervaren toen hij 19 was, 58 seconden, toen tijdens een concert het licht uitviel, hij als dirigent onzichtbaar was, de muziek niet meer te lezen was en toch alles door klonk. Herkenbare momenten waarbij de mens slechts middelaar is voor een stroom van muziek die door hem heen klinkt. Het zijn de engelen die zingen, het gaat erom dat wij onze vleugels ervoor openen.

Wanneer het hierbij bleef lijkt het haast weer in het sentiment te komen maar door de andere kant die zichtbaar wordt, wordt ook het gevaar beleefbaar. We moeten wel mens blijven in die muziek. Muziek kan je ook opbranden van binnen. Het vuur is in staat het hart te verteren wanneer er geen evenwicht is en wanneer je ook niet met beide benen staat in de dagelijkse werkelijkheid. Anders kun je ook de simpele liefde niet meer bevatten en ook deze is niet slechts een uiterlijk randverschijnsel van het menszijn maar een wezenlijk vermogen van dit menszijn. Pas uiteindelijk begrijpt Daniël het wat het is om van mensen te houden. Triest dus ook, dat hij hier een leven in de muziek voor nodig heeft gehad om dit uiteindelijk te leren. In die zin doet hij niet onder voor de mensen in de gemeenschap die vanuit een kleinzieligheid net zo min in staat waren tot liefhebben als Daniël vanuit zijn grootsheid, levend op de internationale wolken van de muzikale roem.

Meer zou er nog te zeggen zijn over beide films. Een derde documentaire zou nog kunnen worden toegevoegd. Door de NPS uitgezonden over de legendarische **Lomax** die in de afgelopen eeuw een belangrijk deel van zijn leven heeft besteed aan het verzamelen en vastleggen van volksmuziek over de hele wereld heen. Zijn opvolgers gaan de reis die hij gegaan is opnieuw langs. Overal waar zij nu weer kwamen, in het voetspoor van waar Lomax soms meer dan een halve eeuw eerder is langs geweest vlamt de vonk van de muziek weer op, wordt muziek gemaakt en gefeest tot diep in de nacht door inmiddels van gelooid uiterlijk voorzien, tandenloze herinneringen aan een vroeger leven. Prachtig wat hier de levende volksmuziek teweeg brengt. De kloof die er is tussen de levende volksmuziek van de 'gewone' mens en aan de andere kant de wereld van ingeblikt geluid van een hele muziekindustrie, maar ook een kunstwereld van muziek die zich verheft boven het 'gewone' menszijn, is gapend, zo leert deze documentaire.

Drie statements op het gebied van muziek. En ik ben weer helemaal doordrongen van het belang van muziek in het leven van de mens. Ik voel me weer gesterkt in dat wat ik probeer na te streven wanneer ik werk met kinderen, wanneer ik studenten probeer op te leiden om met kinderen de levende, voedende, socialiserende, menswordende waarde van de muziek tot klinken te laten komen.